

Český jazyk -8.třída

22.zadání

1. Pravopis – učebnice str.26/ cv.5a – OPIS do sešitu

2. Skladba-Grafické znázornění věty jednoduché - učebnice str.97/ cv.4 (budeme si znázorňovat tyto věty do sešitu, můžete si věty předepsat, ale nechejte si dost místa na graf-cca 3 cm pod větou)

- určování větných členů základních a rozvíjejících

3. Práce s učebnicí- str.96/cv.3 -ústně

4. Zápis do sešitu

nadpis Souvětí podřadné

- skládá se z jedné věty (obsahově) hlavní a jedné nebo více vět vedlejších

- na větu vedlejší se ptáme pomocí věty hlavní

- věta vedlejší plní funkci větného členu

- věty hlavní a vedlejší od sebe oddělujeme čárkami, jestliže je věta vedlejší vložená do věty hlavní, odděluje se čárkami z obou stran- př. Chrám sv.Víta , který stavěl od doby Karla IV. až do 20.století,se stal známým symbolem Prahy.

4. Pracovní sešit- str.44/ cv.2,3,4 - opakování

5. Procvičovat můžeš na www.skolasnadhledem.cz- zadej věta jednoduchá a souvětí 1,2,3

6. K testu si zopakuj velká písmena.

6. Literatura- romantická povídky a román- přečti si ukázkou a odpověz na otázky pod textem do literárního sešitu

Tehdy bylo tak ošklivo, že se nedalo jít na procházku. Ráno jsme se asi hodinu proběhli po zahradě mezi holými křovisky, ale po obědě (paní Reedová obědvala brzy, když neměla hosty) studený vítr přihn timeravé mraky a spustil se prudký déšť, takže na procházku nebylo ani pomyslení. Byla jsem ráda - nikdy jsem nestála o dlouhé odpolední procházky, zvláště když bylo venku zima. Bylo to hrozné, vracet se domů v sychravém soumraku - ruce a nohy mě zábly, bylo mi líto, že mě chůva Bětuška hubuje, a pokořovalo mě vědomí, že nejsem tělesně tak zdatná jako Eliška, Jan a Jiřina Reedovi. Eliška, Jan a Jiřina byli se svou mamá v salóne; zpola ležela na pohovce před krbem a vypadala úplně šťastná, že má kolem sebe své miláčky (kteří se v tu chvíli neprali ani nebrečeli). Já jsem na její výslovné přání nesměla trávit odpoledne s rodinkou u krbu. "Lituji, že ti nemohu dovolit, abys tam byla s námi, ale dokud se od Bětušky nedozvím a dokud se sama nepřesvědčím, že se doopravdy a vážně snažíš, aby z tebe bylo milé a hodné dítě a aby ses naučila přívětivějším a roztomilejším způsobům - dokud nebudeš trochu jemnější, upřímnější a přirozenější, musím tě vyloučit z našeho rodinného kroužku - ten je jen pro děti, které si ho umějí vážit a dovedou v něm být šťastné." "To zas na mne Bětuška žalovala?" zeptala jsem se.

"Jano, já nemám ráda, když mě někdo chytá za slovo a moc se vyptává; je to protivné, když dítě dospělým tak odmlouvá. Posad' se někam a sed' - a mlč, když nedovedeš mluvit přívětivě." Vedle salónu byl pokoj, kde jsme snídali; vkradla jsem se tam.

Byla tam knihovnička; vzala jsem si z ní velkou knihu a vybrala jsem si schválně takovou, kde bylo hodně obrázků. Uvelebila jsem se na lavičce v okenním výklenku, posadila jsem se na zkřížených nohou jako Turek a téměř úplně jsem zatáhla červené mohérové záclony, abych si dvojnásobně zajistila samotu.

Vpravo mi zacláněly pokoj bohatě zřasené tmavočervené záclony a vlevo jsem měla čisté okenní tabule, které mě sice chránily, ale neodlučovaly od nevlídného listopadového počasí. Když jsem obracela listy v knize, pozorovala jsem chvílemi, jak to venku v zimním odpoledni vypadá. Kus dál se všechno " ztrácelo v našedlé mlze a mracích, ale trochu blíž bylo vidět na mokrý travník a keře bičované divým skučícím víchrem, který bez ustání hnal před sebou prudký liják.

Začala jsem si prohlížet knihu Ptáci žijící na britských ostrovech od Bewicka: tištěný text mě ani tolik nezajímal, ale bylo tam několik stránek úvodu, který upoutal i mou dětskou obraznost a který pojednával o tom, kde se zdržují mořští ptáci; o "pustých skalních útesech a mysech", kde žijí jen oni; o norském pobřeží, které je od jižního cípu, zvaného Lindeness nebo Nase, až k Severnímu mysu lemováno ostrovy. Slova na těch stránkách úvodu se sdružovala s obrázky, jež po něm následovaly, a dávala zvláštní význam skalisku, které čnělo osamělé uprostřed vzdutých vln a rozstříklé pěny; rozbitému člunu, vyvrženému na pusté mořské pobřeží; chladnému strašidelnému měsíci, který mezi nakupenými mraky vyhlížel na vrak potápějící se lodi. Nemohu říci, proč mi naháněla strach podívaná na opuštěný hřbitov a náhrobky s nápisy; na jeho bránu a u ní z každé strany strom, na nízkou pobořenou zeď v pozadí a vycházející srpek měsíce, který svědčil, že se nad tím výjevem snáší večer. Dvě lodi, nehybné na moři, se mi jevily jako mořské přízraky.....

Každý obrázek o něčem vyprávěl - bylo to pro mou nevyvinutou chápavost a nevytříbenou vnímavost často záhadné, ale přesto nesmírně zajímavé - tak zajímavé jako pohádky, které nám někdy za zimních večerů vyprávěla Bětuška, když byla náhodou v dobré náladě; to si přinesla ke krbu do dětského pokoje žehlicí prkno a dovolila nám, abychom se posadili kolem. A zatímco rozžehlovala nabírané krajkové náprsenky paní Reedové a sežehlovala do záhybů lem jejích nočních čepečků, živila naši dychtivou obraznost milostnými dobrodružnými příběhy ze starodávných pohádek nebo ještě starodávnějších balad..... Nebála jsem se ničeho, jen toho, aby mě někdo nevyrušil, ale to se stalo brzy.

Dveře do pokoje se otevřely. "Kde jsi, škarohlídko?" křikl Jan Reed, ale ihned zmlkl - zdálo se mu, že v pokoji asi nikdo není. "Kde je, k ďasu?" pokračoval. "Lízo! Jířo!" volal na sestry. "Jana tady není! Řekněte mamá, že běhá venku v dešti - ta protiva!" "Dobře, že jsem zatáhla záclony," pomyslila jsem si a vroucně jsem si přála, aby mě v mé skrýši neobjevil. Jan Reed by mě tam sám jistě nebyl nalezl; nebyl tak bystrý, nikdy ho nic netrklo. V té chvíli vstrčila hlavu do dveří Eliška a hned řekla: "Ta zas jistě sedí v okně, Jendo!"

Ihned jsem vyšla z okenního výklenku, protože jsem se hrozila pomýšlení, že by mě Jenda asi odtamtud vyvekkl násilím "Co chceš?" zeptala jsem se rozpačitě a bojácně. "Řekni: co si přejete, mladý pane," odpověděl. "Přeji si, abys šla sem" Uvelebil se v lenošce a pokynul mi, abych šla blíž a postavila se před ním.

Jan Reed byl čtrnáctiletý školák, o čtyři roky starší než já - mně bylo teprve deset - na svůj věk velký a statný a měl nečistou, nezdravou pleť, tlustý rozplácly obličej, zavalité velké ruce a nohy. U stolu se obyčejně cpal, takže ho občas trápil žlučník, a měl kalné oči a odulé tváře. Měl být vlastně ve škole,

ale mamá si ho vzala na nějaký měsíc domů, prý "protože má tak choulostivé zdraví". Pan učitel Miles tvrdil, že by se učil dobře, kdyby mu z domova neposílali tolik koláčů a cukroví.....Jan neměl matku a sestry moc v lásce a já jsem se mu protivila. Pořád mě pronásledoval a trestal - ne dvakrát či třikrát za týden, ani jednou nebo dvakrát denně, ale ustavičně. Třásla jsem se před ním strachy každíčkým svým nervem a každý ždíbeček masa ve mně cukal odporem, sotva se mi Jan přiblížil. Naháněl mi takovou hrůzu, že jsem z toho byla někdy až vyděšená, protože jsem si na jeho hrozby a ubližování neměla komu postěžovat. Služebnictvo se mne nechtělo zastat, aby si mladého pána nerozhněvalo, a paní Reedová byla slepá a hluchá, když šlo o jejího miláčka - nikdy nechtěla vidět, jak mě Jan bije, a nechtěla slyšet, jak mi nadává, ačkoli to obojí někdy dělal i před ní, ale častěji za jejími zády. Zvykla jsem si tedy Jana poslouchat, a proto jsem přistoupila blíž; na chvíli na mne vyplázl jazyk, div si jej nevyvrátil z kořene; věděla jsem, že mě co nevidět udeří; bála jsem se té rány a zadumaně jsem se zadívala na odporný, ošklivý zjev toho, kdo mi ji měl zasadit. Nevím, zda mi vyčetl mé myšlenky z obličeje, ale vskutku mě zničehonic prudce udeřil. Zapotácela jsem se, a když jsem zas nabyla rovnováhy, ucouvla jsem několik kroků od lenošky, kde seděl. "To máš za to, že jsi před chvílí byla na mamá tak drzá," řekl, "a za to, že ses tak lstivě schovala za záclony a že ses prve tvářila tak vyzývavě, ty potvoro!" Byla jsem na Janovy nadávky zvyklá a nikdy mi ani nenapadlo, abych mu odmlouvala - starala jsem se jen o to, jak snesu ránu, která po takové nadávce vždycky následovala. "Co jsi dělala za záclonami?" zeptal se mně. "Četla." "Ukaž co!" Vrátila jsem se k oknu a přinesla jsem mu tu knihu. "Jakým právem nám bereš naše knihy? Mamá říká, že jsi odkázána na naše dobrodiní. Vždyť nemáš peníze, tvůj otec ti žádné nezanechal. Měla bys jít žebrať, a ne žít tady u nás mezi dětmi z dobré rodiny, jako jsme my, jíst stejná jídla jako my a nosit šaty, které ti máma musí kupovat. Já tě naučím, hrabat se v mých knihách! Jsou to moje knihy, abys věděla, všechno tady v domě patří mně, za několik let mi to aspoň bude patřit. Postav se tamhle ke dveřím, co nejdál od zrcadla a od oken!" Uposlechla jsem, protože jsem si hned neuvědomila, co má za lubem; ale když jsem viděla, jak zdvihá knihu, míří jí na mne a chce jí po mně hodit, instinktivně jsem se zděšeným výkřikem rychle uskočila; bylo však už pozdě a prudce vymrštěná těžká kniha mě zasáhla; padla jsem na podlahu, narazila jsem hlavou o dveře a úderem jsem si ji odřela. Rána krvácela a pocítila jsem prudkou bolest; strach mě přešel, vystřídaly ho jiné pocity.

"Ty zlý a surový kluku!" vykřikla jsem "Jsi jako vrah - otrokář - jsi jako římský císař!" Četla jsem totiž Goldsmithovy Dějiny Říma a měla jsem už vlastní názory na Nera, Caligulu a tak dále. V duchu jsem ho k nim často přirovnávala, jenže mě nikdy ani nenapadlo, abych to vyslovila nahlas. "Cože? Co?" zařval. "Co si to dovoluješ? Eliško, Jiřino, slyšely jste ji? Já to povím mamá! Ale nejdřív -". Vztekla se na mne vrhl - zabořilo mě, jak mě chytil za vlasy a za rameno, ale tentokrát měl co dělat s tvorem blízkým zoufalství. Vskutku jsem v něm viděla tyрана, vraha. Cítila jsem, jak mi po krku stékají kapky krve, a v ráně na hlavě řezavou bolest - ty pocity na chvíli převládly nad mým strachem a začala jsem se Janovi zuřivě bránit. Nevím ani, co mé ruce v té chvíli dělaly, ale křikl na mne "Potvoro! Potvoro!" a hlasitě se rozbřečel. Brzy se mu dostalo pomoci. Eliška a Jiřina zatím doběhly pro paní Reedovou, která už byla nahoře. Ihned přispěchala do pokoje a za ní Bětuška a komorná slečna Abbotová.

Odtrhly nás od sebe a slyšela jsem, jak vykřikly: "No tohle! No tohle! Takhle zuřivě se vrhat na mladého pána!" "Jestlipak už někdo viděl takovou vzteklou holku!"

A paní Reedová dodala: "Odved'te ji do červeného pokoje a zamkněte ji tam!" Okamžitě se mne chopily dvoje ruce a odvěkly mě nahoru.

zdroj: Ch.Brontteová: Jana Eyrová

Ve kterém ročním období se ukázka odehrává? Kdo byl miláčkem paní Reedové? Kolik měla paní Reedová děti? Kdo byla Jana Eyrová? Dá se odvodit z ukázky, co měla ráda?